

Örvidék Kollégium. (Szerk.: *dr. Gyurácz Ferenc és Loksa Gábor*). Antológiai Kiadó, Lakitelek, 2017. 255 old. – *Lezsák Sándor*: Bevezető; *Loksa Gábor*: Szerkesztői előszó; *dr. Gyurácz Ferenc*: Az örvidéki magyarságról; *Nagy Eszter–Nagy Nándor–Csány Borbála–Eltscher Adrienn*: Kismarton; *Nagy Eszter–Nagy Nándor–Csány Borbála–Eltscher Adrienn*: Ruszt; *Csuvár Ádám–Hegedűs Petra–Radics Richárd–Tóth Martin*: A Fertő környéke (Sásony, Császárkőbánya, Királyhida, Boldogasszony, Nezsider, Pándorfalu-Pomogy); *Szabó Péter–Soós Adrienn–Kiss Vivien–Doszpot Balázs*: Nagymarton; *dr. Tóth Péter–dr. Vörös Ferenc–Bartha Alexandra–Gelsei Zsófia–Inán Csilla–Kiss Doroti Tifani–Mihajliv Renáta–Pintér Máténé–Szecsődi Timea*: Felsőpulya; *dr. Bali Lóránt–Hegedűsné dr. Baranyai Nóra–Boros Viktória–Dávid Veronika–Fás Orsolya–Körmendi Franciska–Maturza Balázs–Szabó Dávid–Molnár Tamás*: Felsőőr; *Havel Alexandra–Halász Gergely–Laksa Gábor–Oláh Adrienn*: Alsóőr; *Drimmer Lászlóné–Drimmer Márton–Lippai Istvánné–Gácsi Eszter*: Órisziget; *Hegedűsné dr. Baranyai Nóra*: Magyar népesség, magyar identitás az Örvidéken, Ausztriában; *dr. Vörös Ferenc*: Magyar nyelvűség az ezredforduló után Felsőpulyán; *Tóth Péter*: A felsőpulyai és középpulyai nyelvjárás rövid ismertetése; *Hável Alexandra*: Natúrparkok az Örvidéken; : *Az Esterházyak az Örvidéken egykor és ma*; *Loksa Gábor*: Magyar kulturális misszió az Örvidéken.

Paládi-Kovács Attila: Népek, térségek, hagyományok. Akadémiai Kiadó, Bp., 2015. 323 old.

Pávai István: A Sóvidék népzeneje. Hagyományok Háza – MTA BTK Zenetudományi Intézet, Bp., 2016.

Petercsák Tivadar–Veres Gábor–Verók Attila (szerk.): Tizedesek, utcacapitányok, fertálmesterek a Kárpát-medencében. *A helyi érték/Kulturális örökség tanulmányok II.* Linceum Kiadó, Eger, 2016. 209 old.

Pécseli Király Imre: Bevezetés a retorikába két könyvben. Anyanyelvápolók Szövetsége–Trezor Kiadó, Bp., 2017.

Péter I. Zoltán: Nagyvárad történelmi templomai és zsinagógái. Szerk: *Dukrét Géza*. Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Társaság, Nagyvárad, 2017. 67 old.

Pomozsi Péter–Karácsony Fanni: Magyar nyelvű otthon. Magyarország. Anyanyelvápolók Szövetsége–Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, Bp., 2017.

Popély Gyula: Felvidék 1929–1939. A második évtized a csehszlovák uralom alatt. Magyar Napló, Bp., 2017. 900 old.

Pozsony Ferenc: Háromszéki ünnepek. Dolgozatok háromszéki népszokásokról. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 2015. 342 old.

Pócs Éva–Hesz Ágnes (szerk.): Orvosistenektől a hortikulturális utópiáig. Tanulmányok a Kárpát-medence vonzáskörzetéből. *Vallásantropológiai tanulmányok Közép-Kelet-Európából 2.* Balassi Kiadó, Bp., 2016. 416 old.

Pusztay János: Nyelv? Politika? Esszék a nyelvi kulturális sokszínűség érdekében. Nap Kiadó, Bp., 2016. 144 old.

Püski István–Gulay István: „Ismertem az írók körüli mágneses teret”. Püski Sándor élete hagyatékának tükrében I. 1929–1945. Püski Kiadó, Bp., 2015.

Püski István–Gulay István: „A világszabadságot nem tudjuk elképzelni a magyar nemzet szabadsága nélkül. Püski Sándor élete hagyatékának tükrében II. 1946–1969. Püski Kiadó, Bp., 2015.

Püski István–Gulay István: „Magyar ügyben mindenki szóba állunk”. Püski Sándor élete hagyatékának tükrében III. 1970–2009. Püski Kiadó, Bp., 2016.

Rác János: Magyarországról jöttünk, mesterségünk címere: életrevalóak. Ötvenhatos menekültek. Interjúkötet. *Veritas könyvek 10.* Bp., 2017. 306 old.

Redemptio. A jász és a kun települések honismereti lapja. Fel. szerk.: *Hortiné dr. Bathó Edit*. Kiadja a Jász Múzeumért Alapítvány, 2017. 2. 32 old. – A tartalomról: *Csőrgő Terézia*: Emlékezés a régi jászberényi tanárookra; *Metykó Béla*: Jászsági festők 2. Miért nem valósult meg Vágó Pál nagyszabású terve: „Történelmi díszmenet” a Millenniumi ünnepségen?; *dr. Körei Nagy Katalin*: Oszétiai élmények; *Bánkiné dr. Molnár Erzsébet*: Lajosmizse községének alakulásának első stációja 1854–1861; *Farkas Kristóf Vince*: Konferencia Lajosmizse múltjáról; Képes riport a Tavaszi emlékhadjárat első évtizedeiről Jákóhalmán – *Katona János és ifj. Katona János* fotóival; *dr. Körei Nagy Katalin*: Lengyel–magyar két jó barát; *dr. Zitás István*: Emlékeink sublótjából – valki Zytás István magyar királyi főhadnagy visszaemlékezései az 1929 és 1937 közötti jászberényi szolgálati éveire; *Bognár Mária*: Jászság az Utazás kiállításán; *Szathmáry István*: Dr. Bartha Júlia a kun öntudatról és törökös műveltségünkről; *Kiss Erika*: Ifj. Sisa Béla, a jászsági műemlékek védelmezője: „Püspök küdi pápáho”; *Tóth Tibor*: Penczner Pál születésének centenáriumi ünnepe Jászfényszarun; *dr. Bathó Edit*: A Szent Korona jászsági vonatkozása és ábrázolása a jászok népművészetében; *L. L.*: Rendhagyó történelemóra Jászsálsószentgyörgyön; *L. L.*: Székelyföldi padlizsán.

Redemptio. A jász és a kun települések honismereti lapja. Fel. szerk.: *Hortiné dr. Bathó Edit*. Kiadja a Jász Múzeumért Alapítvány, 2017. 3. 32 old. – A tartalom-ból: *Cseh János*: Egy kis hun kori szarmata település Rákóczi falván az új gát mellett (Alsóvársány, 2016); *Csörgő Terézia*: Emlékezés a régi jászberényi tanárookra II.; *Székely Gábor*: Fülöpszállásiak a Noszlopy Gáspár-féle összeesküvésben; *Szathmáry István*: Jász-kun közéleti arcképek. „A kiséri harangszót Szolnokon is hallom”; *Zsárai Andrásné*: Honismereti találkozók Jászdózsán; Átadták a Jászkunság hagyományörzésért díjakat; *Metykó Béla*: Jászsági festők; *Durbints sógor*: A kis kácsák színeváltozása; *dr. Zitás István*: Emlékeink subltójából – valki Zytás István magyar királyi főhadnagy visszaemlékezései az 1929 és 1937 közötti jászberényi szolgálati éveire; *Bán Andrea*: A Jászkunság kutatás konferencia Törkeven; *Körei Nagy Katalin*: Császári évforduló; Szele Gábor püspök emléktáblájának avatása Jászberényben; *Iris*: Jász hírmécsék a Kiskun Múzeumban; *Bathó Edit–Bugyi Gábor*: Képes riport a Jászsági Hagományörző Egylet új műsoráról; *FIF*: Hagományos tojásfestés Jákóhálmán.

Redemptio. A jász és a kun települések honismereti lapja. Fel. szerk.: *Hortiné dr. Bathó Edit*. Kiadja a Jász Múzeumért Alapítvány, 2017. 4. 32 old. – A tartalom-ból: *Selmecz László, dr.*: Van-e a régészeti leleteknek történeti forrásértéke a középkori Jászságban?; *Varga Istvánné Fajsi Mária*: Fülöpszállásról indult... Molnár Gergely községalapító református lelkész születésének 150. évfordulójára; *Anka László, dr.*: Az első huszonöt év: Apponyi Albert és Jászberény ezüstlakodalma; *Csörgő Terézia*: Emlékezés régi jászberényi tanárookra III.; *Bognár Mária*: XXIII. Jász Világtalálkozó Jászládányban; *Hortiné dr. Bathó Edit*: Papp Izabella levéltáros Jászságért Díjas; *Bugyi Gábor–Galvaldik Zoltán–Gulyás András*: Képes riport a XXIII. Jász Világtalálkozóról; *Szathmáry István*: Jász-kun közéleti arcképek: A „nemzeti emlékezet napszámosa”. Beszélgetés Györfi Sándor szobrászművésszel; *Metykó Béla*: A színészkirálynő [Makay Margit] jászberényi gyermekkor; *Őrsi Julianna, dr.*: Generációk együttműködése; *Őrsi Julianna, dr.*: Emlékezés, konferencia és emléknapp Törkeven; *dr. Zitás István*: Emlékeink subltójából – valki Zytás István magyar királyi főhadnagy visszaemlékezései az 1929 és 1937 közötti jászberényi szolgálati éveire; *Lukácsi László*: Mindenki keresztjének felújítása; *Vincze János Farkas*: Kiss Ágoston jászladányi tanító naplója; *Iris*: Ősi oszét hangszert kapott ajándékba a Jász Múzeum; *Hortiné dr. Bathó Edit*: Mizse nádor Lajosmizsén; *Papp Krisztián–ifj. Pócs János*: Képes riport a 45 éves jászjákóhálmii Községi Népdalkör jubileumi ünnepségéről.

A reformáció kezdetei a Királyhágómelléki Református Egyházkerületben. Szerk.: *Dukrét Géza*. Kiadja a Királyhágómelléki Református Egyházkerület és a Partiumi és Bánsági Múemlékvédő és Emlékhely Társaság. Nagyvárad, 2017. 130 old. – *Gellén Sándor*: Hogyan és mikor kezdődött el a reformáció a Nagybányai Református Egyházmegye gyülekezeteiben; *Bara Csaba*: A reformáció kezdete, kialakulása, megerősödése a Szatmári Egyházmegyében; *Geréb Miklós*: A

Nagykárolyi egyházmegye helye a 16. szd.-i reformációban; *Gellért Gyula*: Az Érmelléki Református Egyházmegye reformációja; *Mátyás Attila*: Wittenberg és az evangélikusok szerepe Nagyvárad reformációjában; *Ujj János*: Az aradi református egyház létrejötte; *Szekernyés János*: A protestantizmus kezdetei a Temesközben; *Erdei János*: A Szilágysomlyói Református Egyházmegye rövid története; *Lugosi Dániel*: Adatok a Szilágyság 16. szd.-i reformációjáról.

Rezsőházy Rudolf: Testis Historicum. Adalékok egy kor megértéséhez 1944–2015. *Veritas füzetek* 5. Bp., 2017. 116 old.

Riba András László–Szabó Nóra: Dokumentumok a Magyar Demokrata Fórum korai történetéből 1987–1989. Antológia Kiadó, Lakitelek, 2017.

Rózsa Marianna (szerk.): Az ismeretlen Antall József. Emlékezések, interjúk, dokumentumok. Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, Bp., 1996. 252 old. – A tartalom-ból: *Kodolányi Gyula*: Az ismeretlen Antall József; *Osskó Judit*: „Nem lehet feladni” – interjú Antall Józseffel; Antall József és Kötcse; Antall József levele Somló vidéke fiainak; *Varga Béla*: Az apai örökség; *Vörös Vince*: Humanisták; O’sváth György: Félévszázados barátság; *Szűcs Ervin*: Piarista társunk; *Tar Pál*: Ifjúságunk kora; *Kiss György*: Diákkori emlékek; *Andorka Rudolf*: A kötelességet teljesítő ember; *Zeke Gyula*: Nekem ez a hazám; *Rosdy Pál*: Az egyetemi évekről; *Szabad György*: Hallgatóból pályatárs; *Vigh Károly*: Kolléga, barát és politikus; *Jász László*: A legelső osztály; *Bárczy István*: Magunk választotta példa; *György András*: A névtelen tabló; *Marinovich Endre*: Falfelirat a gyűjtőfogházból; Levél a Baráti Egyesülethez; *Somogyi Dezsdó András*: Őrség a Semmelweis utcában; *Kövágó József*: Azokban a novemberi napokban; *Csikós János*: Fantasztikus történelemórák; *Kapronczay Károly*: Örök építkező; *Jeszenszky Géza*: Az osztályfőnök; *Megay László*: Egy kormányfő órája; *Horti József*: Bújócska a hatalommal; *Sziva József*: A dunántúli kiejtés; *Kiss István*: Áthelyezések; *Dalmáth Ferenc*: Rebellis gondolatok a könyvtárban; *Kosáry Domokos*: A történetész barátsága; *Szállási Árpád*: Az orvostörténet; *Benedek István*: A hiúzok akadémiaja; *Karasszon Dénes*: Orvostörténelem és politika; *Schulteisz Emil*: Lajtán innen és túl (interjú); *Goerke, Wolfram*: Amico amicus; *Goerke, Heinz*: Találkozások az orvostörténetessel; *Tölgyessy Péter*: A múltból a jövő felé; *Kónya Imre*: Így van jól közjogilag (interjú); *Süssmuth, Rita*: Nagy formátumú Európa-polgár; *Mock, Alois*: Találkozásaink minden perce hiányozna az életemből; *Gyurkovics Tibor*: Benevolentia Christiana.

Salamon Konrád: Harag és elfogultság nélkül – irodalmi és történelmi tanulmányok. Magyar Napló, Bp., 2017.

Sápy Szilvia: A halotti búcsúztató. Etnica Kiadó, Debrecen, 2015. 399 old.

Sedlmayr Krisztina: Szalmakosarak. A Néprajzi Múzeum Tárgykatalógusai 22. Néprajzi Múzeum, Bp., 2015. 156 old.

Sodrásban. Tanulmányok Dr. Szűcs Judit köszönésére. Szerk.: *Fodor Péter–Gyöngyössy Orsolya.* Csongrádi Információs Központ–Csemegi Károly Könyvtár–Tari László Múzeum. Csongrád, 2017. 412 old. – *Bárkányi Ildikó:* Szűcs Judit köszöntése; *Gyöngyössy Orsolya:* Sodrásban; *Szalontai Csaba:* Csongrád, Feketevár, bolgárok, Tittel; *Barna Gábor:* Amikor Kunszentmárton Csongrád leányegyháza volt; *Fodor Péter:* Szemelvények a csongrádi színjátszás történetéből; *Knézy Judit–Vörös Éva:* Csongrád város 20. századi képi és írott forrásai a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár Gyűjteményeiben; *Apró Ferenc:* Csongrád – Tömörkény és Móra tollán; *Lengyel András:* Görgey és Tömörkény; *Ilia Mihály:* Milyen nyelven beszélnek a tápaiak? *Vincze Klára:* „Emléklül, hogy emlékezzél”. Az 1879-es Groffy-emlékkönyv verseinek több szempontú vizsgálata; *Fári Irén:* Diáktábor Csongrádon 1975-ben; *Nagy Abonyi Ágnes:* Muzeológiai tapasztalatok a zentai Városi Múzeum állandó néprajzi kiállítása kapcsán; *Filep Antal:* Szőke Béla múzeumszervezője Érsekújvárott és Győrött. Adalékok a múzeumtörténet egyik 20. századi jeles egyéniségének életművéhez; *Marjanucz László:* A Temesi Bánságba irányuló német migráció kezdetei (1716–1722); *Fodor Ferenc:* Az ányásiak „honfoglalása” Kömpöcön; *Juhász Antal:* Két szegedi hagyatéki leltár 1784-ből, valamint 1812-ből; *Ujszászi Róbert:* Adalékok, töredékek: Csongrád néprajzához – fölmenőim példáján; *Gyöngyössy Orsolya:* Csongrádi papok cselédjeinek társadalomnéprajzi vizsgálata; *Órsi Julianna:* A magyar családrendszer sajátosságai; *Simon András:* Adatok Szeged környéke és Csongrád mezőváros szőlészetéhez a 19. század első feléből; *Csoma Zsigmond:* Középkori mustaminőség-mérés módszer későparaszti hagyomány a Duna–Tisza közén; *Bárh János:* Szüksősoprés a Mindszent-algyői uradalomban a 19. század közepén; *Halász Péter:* „Mozst isz megenném...! Adatok a moldvai magyarok gyűjtögetéséhez; *Bereznai Zsuzsanna:* Hagyomány és ízlés. Egy üllési család étkezési szokásai a 20–21. században; *Sári Zsolt:* Slow Food és népi táplálkozás. Egy nemzetközi gasztronómiai mozgalom és egy kiskunvárosi tanya kapcsolata; *Pintér Zsófia:* A Szentesi Lecsófesztivál szimbólumai; *Terendi Viktória:* Terített asztalnál. A családi fényképeken megjelenő étkezési alkalmak vizuális etnográfiai vizsgálata; *Szulovszky János:* Iparosok és kereskedők Csongrád megyében 1892-ben; *Viga Gyula:* Néhány megjegyzés a háziipar földrajzi és társadalmi vonatkozásaihoz: dél-zempléni példák; *Schill Tamás:* Gondolkodószekek Dunapatajról. Adatok egy elfeledett bútorhoz; *Nagy Gábor:* „Nem volt neki semmilyen elismertsége, csak a juhászok közt”. A szentesi Jordán szabódinasztiáról; *Mód László:* Adatok a csongrádi borkereskedelem történetéhez – a Kaszanitzky család példája; *Kisbán Eszter:* Termelők a piacon, termelői piacok; *Vukov Anikó:* Adalékok napjaink árucseré néprajzához; Dr. Szűcs Judit életrajza, bibliográfiája; Képek.

Silling Léda: Piacok, vásárok, emberek. Néprajzi tanulmányok a Vajdaságból. Forum Könyvkiadó, Újvidék, 2016. 236 old.

Suba Györgyné Kocsis Julianna, dr.: Jászok Egyesülete Budapesten 1921–1946. „A Jászságért” Alapítvány, Bp., 2017. 260 old.

Szabolcs-Szatmár-Beregi Szemle. A megye önkormányzatának folyóirata. Főszerk.: *Karádi Zsolt.* Kiadja: a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, Nyíregyháza, 2017. 1. 136 old. – A tartalomból: *Tóth Bálint László:* A Visegrádi Négyek. Állandó szövetség vagy eseti koalíció?; *Ilyés Gábor:* A málenkij robot emlékezete a Szabolcs-Szatmár megyei településeken felállított emlékjelek tükrében; *Jakab Attila:* „... költséges, de hasznos gyümölcsös- és mulatókertet építettem...” Egy nagykállói angolkert, az Elízium története; *Kulcsár Attila:* Nyíregyháza szocreál építészete; *Mincsik Veronika:* Három szatmári település [Csenger, Porcsalma, Szamosangyalos] keresztnévadási szokásai 1796 és 1895 között a református keresztelési anyakönyvek alapján.

Szabolcs-Szatmár-Beregi Szemle. A megye önkormányzatának folyóirata. Főszerk.: *Karádi Zsolt.* Kiadja: a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, Nyíregyháza, 2017. 2. 136 old. – A tartalomból: *Tar Ferenc:* Közoktatási migráció. Tendenciák és motivációk Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében; *Buji Ferenc:* „Nem úgy van, mint volt régen”. Beszélgetés Ratkó Lujza néprajzkutatóval a népi kultúra és az etnográfia jelenéről, jövőjéről; *Szilágyi László:* Kölcsey Ferenc lelki „poétai helyei”; *Pintye Gábor:* A Lónyay-kripta elfeledett leletei. Új- és legújabb kori temetkezési szokások nyomában; *Kissné Rusvai Julianna:* „Szabolcsban minden pedagógus tanítványod volt”. Porzolt István emlékezete; *Fülöp László:* Lajstromban négyszáz éve. A királyi esküdtek személynevei Bereg vármegyében 1374–1750 között; *Vas János:* Vendégeink a pénz tudósai. Emlékezés a Magyar Közgazdasági Társaság első vidéki gyűlésére – Nyíregyháza 1935; *Zsálan Tibor:* Igény legyen a könyvre! A 88. Ünnepi Könyvhét megnyitója Nyíregyházán.

Szabó Magdolna: Szalmakötő háziipar Erdélyben. Magyar Néprajzi Társaság, Bp., 2015. 275 old.

Szakács János: A Nyírség és a Rétköz határán. Kemece a közép- és kora újkorban. Önkormányzat, Kemece, 2016. 92 old.

Szalma Anna-Mária: A fénykép a mindennapi életben. Fényképkorpuszok antropológiai elemzése. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2014. 352 old.

Székelyföld. Kulturális folyóirat. Főszerk.: *Lövétei Lázár László.* Csíkszereda. 2017. 4. 192 old. – A tartalomból: *Gál Péter:* Egy „tisztletbeli csángó” visszaemlékezései; *Sylvester Lajos:* Klinikai zárójelentések.

Székelyföld. Kulturális folyóirat. Főszerk.: *Lövétei Lázár László.* Csíkszereda, 2017. 5. 192 old. – A tartalomból: „Mi voltunk a kommunizmus niggerei”. *Oláh-Gál Elvira* beszélgetése csíktapolczai Lázár Pállal; *László Márton:* Kollektivizálás a Székelyföldön; *Tóth-Bartos András:* László Márton: Kollektivizálás

lás-ellenes megmozdulások 1950 őszén Háromszék megyében; Miként ábrázolta az ötvenes évek erdélyi magyar irodalma a kollektivizálást? *Lövetei Lázár László* beszélget Oláh Sándor társadalomkutatóval; *Keszeg Vilmos*: Zsurnalisztikai nézőpontok a népi kultúráról szóló diskurzusban; Isten szeme előtt. *Székely Ferenc* beszélgetése a 60 éves Keszeg Vilmos néprajzkutatóval.

Székelyföld. Kulturális folyóirat. Főszerk: *Lövetei Lázár László*. Csíkszereda, 2017. 6. 192 old. – A tartalom-ból: *Benkő Levente*: Román szemmel. Fogaras, 1916. augusztus–október; *Magyarosi Sándor*: Az 1916. évi erdélyi hadjárat; *Gottfried Barna*: Háborús békeség. A m. kir. 10. (miskolci) honvéd gyalogezred Erdélyben (1917. március–1917. augusztus); *Mihály János*: A Mágura Casinului védelmében. Részlet Ajtay János (1896–1985) hadnagy első világháborús naplójából; *dr. Nagy Lajos*: Zathurecky Berta emlékfüzet az első világháborúból.

Székelyföld. Kulturális folyóirat. Főszerk: *Lövetei Lázár László*. Csíkszereda, 2017. 7. 194 old. – A tartalom-ból: *Seres Attila*: A Vásárhelyi Találkozó szellemében (Erdélyi magyar írók a Felvidéken és Kárpátalján 1937 végén); *Botár István*: Település, templom, temető. Vita a Csíki-medence 12. századi hovatarozásáról; *Lukács Antal*: Katonáságom és fogságom története; *Murádin Jenő*: „Én bolygó szél vagyok”. Egy székely litográfus a reformkorban.

Székelyföld. Kulturális folyóirat. Főszerk: *Lövetei Lázár László*. Csíkszereda, 2017. 9. 194 old. – A tartalom-ból: *Dávid Gyula*: Bajor Andor esetei a „haragos káderesekkel”; *Szokolczay Lajos*: A megmaradás záloga: Sütő András. Találkozások, emlékek a hőskorszakból; *Obrusánszky Borbála*: A tatárok kivonulásának okai; *Czakó Gábor*: Ki jött, honnan és mikor?

Székelyföld. Kulturális folyóirat. Főszerk: *Lövetei Lázár László*. Csíkszereda, 2017. 10. 194 old. – A tartalom-ból: „Számkivetettek és kiszolgáltatottak voltunk”. Szotyori Nagy Simonnal beszélget *Oláh Gál Elvira*; *Jakab László Ágota*: „...rendkívül izléses mindamellet imponáns palota lesz...”. A csíkszeredai Vigadó építésének sajtóvisszhangja, 1903–1905; *Kovács Dénes*: Pillanatkép (közéleteszi *Daczó Katalin*); „Aki a többoldalú kultúrát megveti, az a sajátját sem szereti”. Ágoston Vilmos író-filozófussal beszélget *Székely Ferenc*; *Mirk Szidónia-Kata*: A kommunista pergyár egyik első terméke. [P. Ferencz Béla] Ervin atya emlékére.

Széphalom. A Kazinczy Ferenc Társaság évkönyve. Szerk.: *Nyiri Péter*. Sátoraljaújhely, 2017. 640 old. – A tartalom-ból: *Fried István*: Az útleíró Kazinczy Ferenc műfajközisége; *Debreczeni Attila*: Kazinczy kiadatlan levele és a Vida Lászlóhoz írott Episztola története; *Orbán László*: Kazinczy Ferenc: A Szent Alliancia Fejedelmei, Bécsben, 1815.; *Halászi Aladár*: Használni és/vagy gyönyörködtetni (Kazinczy ars poeticájának két ága egy irányban); *Kiss László*: Több, mint ismeretség, kevesebb, mint barátság.

Adalékok Kazinczy Ferenc és Decsy Sámuel kapcsolatahoz; *Kiss Endre József*: Kazinczy Ferenc és a nyelvújítás; *Várhelyi Gyula*: A politikus Széchenyi István és a politizáló Kazinczy Ferenc; *Illés László*: A kereszt Krisztusa, Karácsony, Harangszó Kocsis Zoltán halála napján; *Csohány János*: Református Bibliafordítások, revíziók, kiadások 1590-től 1718-ig; *Magos István*: „A jóhoz édesítse, a rossztól elrémítse”. Verseghy Ferenc és az egyházi retorika; *Lukács János*: A kárpáti kincstár. Kölcsey Ferenc elbeszélése száznolcvan év távlatából; *Zempléni Bertalan*: Vallás és erkölcs Jókai Mór regényeiben (közéleteszi: *Nyiri Péter*); *Husztai Tímea*: A kodifikáció és a történelmi iskola nézetei Kemény Zsigmond Ködképek a kedély láthatárán című regényében; *Praznovszky Mihály*: A putnoki pajkos. Egy Mikszáth-novella háttere 170 éves született Mikszáth Kálmán; *Vincze Tamás*: Írók és modelljeik a XX. század hazai irodalmában; *Tusnády László*: Dante könyvvel a kezében. A zene, Pálma sirályokkal, Idegbe ront a kor; *Balázs Géza*: A magyar nyelv-közösség jövője; *Pusztafay János*: A Kárpát-medencei nyelvközösség sorsa a nyelvrokonok nézőpontjából; *Halász Péter*: Egy moldvai magyar település, Lujzikalagor története és helynevei; *Minya Károly*: Bugát Pál; *Toma Kornélia*: Comenius anyanyelvi nevelési programjának öröksége; *Farkas Ferencné Pásztor Ilonka*: A borsodi tájnyelv elemi szómagyarazattal; *Balázs Géza*: Jelentés a magyar nyelvről, 1916.; *Halászi Aladár*: Tizenöt sziklából faragott obeliszk eleinknek; *Tóth Eszter Zsófia*: Magyar nők a Gulágon; *dr. Dupka György*: A kollektív bűnösség elvének alkalmazása a kárpátaljai magyarokkal és németekkel szemben; *Köteles Ágoston*: A Szovjetunióba hurcolt felvidéki magyarok és németek sorsáról; *Endrész György*: Nemsokára hazamentek! Rátkaiak kényszer-munkán Oroszországban; *Naár János*: Heccegkútiak kényszer-munkán a Szovjetunióban; *Árway Attila*: Szerencsi regionális Malenkij-robot emlékmű, közös főhajtás az áldozatok előtt; *Bodnár Krisztián*: Adatok Sátoraljaújhely civil társadalalmának képehez a 19. század első felére vonatkozóan; *Lisztés Nikolett*: Az elszármazott Kacziány család. Magyaromány és emlékezet; *Godzsák Attila*: Egy emlékkönyv és két tanár-nő története az 1919-es felvidéki főhatalomváltás során; *Panyuscsik Jánosné*: Tornyosnémeti református temploma. Nagymamám, Bényi Julianna emlékére; *Csorba Csaba*: Zemplén vármegye tükre, a Zemplén c. hetilap (1893–1895); *Hegyi Dóra–Ringer István*: Beszámoló az újhelyi vár 2016. évi feltárájáról; *Kovács I. Gábor*: Mitrovics Gyula, a Sárospataki Református Kollégium erőterében nevelődött esztéta, pedagógus, akadémiai tag, egyetemi tanár életrajzi adattára és életút-leírása; *Egey Emese*: A harmadik megoldás Sárospatakon a világháborúk közötti kihívásokra. 85 éve indult az Angol Internátus; *Frisnyák Sándor*: Tarczal történelmi tájhasználat; *Blaškova Eleonóra*: Zenei reminiscenciák. Mi köti össze Vitéz Antal és Vitéz Sándor kassai könyvkereskedőket: Bárdossy Ilona és Basilides Mária budapesti primadonnákkal?; *Kemenczky Kálmán*: Dr. Kemenczky Kálmán újságíró és jogi szakíró munkássága (1910–1924); *Gulyás László Szabolcs*: Ingalanszerződések a középkori Északkelet-Magyarország mezővárosaiból; *dr. Dió-*

szegi György Antal: Egyetemes üzenet a keresztény egység jegyében; *Szalai László Pál*: A tejjel és mézzel folyó föld. Közelítések a bibliai jóléthez; *Knézy Judit*: A börtök és a savanyú ízlésirány a bodroglózi Cigándon és környékén; *Berényi Zsuzsanna*: A Kazinczy-páholy néhány jeles tagja; *Sebestyén-Jáger Orsolya*: A hegyre fel (Nagyapám emlékére); *Kováts Dániel*: Az ükunoka. Dr. Kazinczy Ferenc emlékezete; *Sebestyén-Jáger Orsolya*: Géza bácsi; *Stumpf Gábor*: Lavotha Géza emlékkiállításának megnyitójára; *Huszné Szemán Lilla*: Emlékkiállítás Lavotha Géza születésének 90. évfordulójára; *Ésik Sándor*: Lavotha Géza; *Bojtor István*: Dr. Telegdi Imre; *Várhelyi Imre*: 1956 és a diáksapka. „A múlt erős gyökér, jelen és jövő belőle él”; *Fehér József*: '56 – Hanyeczbandi emlékére; *Dombóvári János*: Jubilált a Szeptan Alapfokú Művészeti Iskola; *Dombóvári János*: Huszonöt éves Zemplén és Abaúj művészeti díja a Lavotta János-díj; *Dombóvári János*: Magyar hegedű ünnepe a Pesti Vigadóban. A Lavotta János kamarazenekar hangversenye; *Dombóvári János*: Muzsikál a család a sátoraljaújhelyi czerkóban; *Dombóvári János*: Negyedszázad a magyar zenei életben. A Lavotta János Kamarazenekar jubileuma; *Jászter Beáta*: A „Múzeum”. Interjú Fehér Józseffel, a Kazinczy Társaság elnökével; *Phröhle Gergely*: A magyar kultúra napján; *Fodor Ferenc*: Lira és dinamika (Szigeti Sándor fotókiállításának megnyitójára); *dr. Koncz Sándor*: „A reformáció szociális háttere”; *Tusnádi László*: Kováts Judit: Elszakítva; *Szilágyi Péter*: Maklári Tamás: A Teknős és az álmódzók; *Bolvári-Takács Gábor*: A ráció és az ideológia szorításában. Németh Miklós emlékiratai.

Szöcsné Gazda Enikő: Háromszéki hozomány a 19. században. Skanzen Kiadó. Szentendre, 2015.

Tabajdi Gábor: Budapest a szabadság napjaiban – 1956. Jaffa Kiadó, Bp., 2016. 280 old.

Tabajdi Gábor: A III/III. krónikája. Jaffa Kiadó, Bp., 2016. 450 old.

Takács Tibor: A [gyóni] párttitkár halála. Jaffa Kiadó, Bp., 2016. 450 old.

Tari Lujza: Zenésznevek, családnevek. *Gyurcsó István Alapítvány Könyvek 69.* Kiadta a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet, Dunaszerdahely, 2016. 105 old.

Támadó tűz voltunk... Magyar írók és költők az 1956-os forradalomról. Válogatta és szerkesztette *Oláh János* és *Mezei Katalin*. Magyar Művészeti Akadémia, Bp., 2016. 282 old.

Táncos Vilmos: Csíksomlyó a népi vallásosságban. Nap Kiadó, Bp., 2016. 270 old.

Terdik Szilveszter–Bara Júlia: „...kincseiből újat és régít hoz elő”. Válogatás a történeti Szabolcs és Szatmár vármegye görög- és római katolikus szakrális emlékeiből. Hajdúdorogi Egyházmegye, Nyíregyháza, 2014. 279 old. (Magyar–román)

Tircsi Richárd: A pokolnak páratlan birodalmában. Adalékok a vallási és a mérki németek málenkij robitra hurcolásának történetéhez. Croatica Kiadó, Bp., 2016. 278 old.

Tiszták, hősök, szentek. A magyar nemzet legszebb imái. Szerk.: *Kündelmann Győző*. Szent István Társulat, Bp., 2017.

Torockó-Aranyosszék Kollégium. (Szerk.: *dr. Keszeg Vilmos–dr. Sütő Linda–Sütőné Gulyás Éva*). Antológiai Kiadó, Lakitelek, 2017. 303 old. – *Lezsák Sándor*: Bevezető; *Sütőné Gulyás Éva–dr. Sütő Linda*: Köszönet; *Keszeg Vilmos*: Aranyos-vidék: hagyományok és esélyek; *dr. Szabó István–Füzi Máté–Hack Sándor–Tóth Bence Gergő–Vass Károly*: Aranyosrákos; *Loksa Gábor–Halász Gergely–Havel Alexandra–Fekete Béla*: Bágyon; *Wetzl Viktor–Horváth Zoltán–Morva Tamás–Vers Ramóna–Bosnyák Dániel–Bálint Róbert Zoltán*: Csegez; *Wetzl Viktor–Horváth Zoltán–Morva Tamás–Vers Ramóna–Bosnyák Dániel–Bálint Róbert Zoltán–Lukács György*: Felvinc; *dr. Frauhammer Krisztina–Habi Csilla–Kiss Dóra–Jakab Mihály–Szabó József*: Harasztos; *Wetzl Viktor–Horváth Zoltán–Morva Tamás–Vers Ramóna–Bosnyák Dániel–Bálint Róbert Zoltán–Oláh Mátyas*: Kercsed; *dr. Dulai Sándor–dr. Dulai Sándorné–Kneif Zoltán–Maródi Boglárka–Székely Miklós*: Kövend; *Mihály Margit–Székely Anna–Bálint Róbert Zoltán*: Mészki; *Mihály Margit–Székely Anna–Pálfi Dénes*: Sinfalva; *dr. Szabó István–Füzi Máté–Hack Sándor–Tóth Bence Gergő–Szabó Gergely*: Székelyföldvár; *Loksa Gábor–Halász Gergely–Havel Alexandra–Szabó Gergely*: Székelykocsárd; *Mihály Margit–Székely Anna–Szabó László*: Szind; *Pintér Dalma–dr. Faragóné Tóth Mária–Hermann Zoltan–Scheffler György–Tábori Margit–Dimény József*: Tordaszentmihály; *Ágoston-Szűcs Brigitta–Balázs-Legeza Borbála–Kerekes Ibolya–Lajkó Zsanett–Nyiregyházi Dóra–Csécs Márton Lőrinc*: Torockó; *Kiss Patronella–Kakuci Sándor–Csikós Mihály–Finta Emese*: Torockószentgyörgy; *Demeter Péter–Balogh Géza Attila–Szabó Gréta–Szilágyi Márk–Barabás Zsolt*: Várfalva; *dr. Sütő Linda*: Magyar népesség, magyar identitás Torockó-Aranyosszék vidékén; *Fodor Attila*: Aranyosszék mai értékei; *dr. Furu Árpád*: Sajátos népi építészeti értékek Aranyosszéken; *Bálint Róbert Zoltán*: Együtt Isten völgyében; A Torockó-Aranyosszék Kollégium résztvevői.

Trunki Péter–Bodó Csanád: A tanfelügyelő jelenté. Román állami iskolázás a moldvai magyar falvakban. Kriterion, Kolozsvár, 2017. 243 old.

Tuba Márta: A tündérmese szövegtípusa. Finnugor tündérmesék szövegsemantikai vizsgálata alapján. 3BT Kiadó, Bp., 2016. 325 old.

Újpesti Helytörténeti Értesítő. Kiadja Újpest Önkormányzata. Szerkeszti: *Rojkó Annamária*. Bp., 2017. 2. 32 old. – A tartalomról: *Krizsán Sándor*: Lombos Antal: Humanista örökség Újpesten. Az újpesti settlement emlékezete, 2.; *Lőrincz Róbert*: Az ÚTE lila-fehér színének eredete; *Jakobetz László*: „Bagolyvár” a

Népszigeten 2.; *Rojkó Annamária*: Prém Margit, az adományozó, 6.; *Krizsán Sándor*: Újpesti úttörténet: A Vasút utcától a Görgey Artúr utcáig, 8.; *Iványi János*: Berda József költészetének újpesti elismerése; *dr. Kovács Ivánné*: Diákmunka az 1950-es évek közepén; *Krizsán Sándorné*: Hetven éve érkezett a villamos mozgókönyvtár Újpest határába; *Kadlecovits Géza*: Egy fénykép [a Tunggram turista szakosztály vezetőiről] margójára; *Berta Flóra*: A pedagógus Kaffka Margit; *Kaffka Margit*: Iskolás ügyek; *Hirmann László*: Mednyánszky László; *Szöllősy Marianne*: „Nagyon szeretem a kisgyerekeket, míg élek, dolgozom”.

Újpesti Helytörténeti Értesítő. Kiadja Újpest Önkormányzata. Szerkeszti: *Rojkó Annamária*. Bp., 2017. 3. 32 old. – A tartalomról: *Bartha Flóra*: Az elillant szeszgyár; *Szöllősy Marianne*: A Reformáció 500. évében az Újpesti Református Egyházi Értesítő 1928–29. évi számaiból idézünk; *Krizsán Sándor*: Újpest lóvasúti végállomás és forgalmi telepe; *Lőrincz Róbert*: Az UTE I. világháborús emléktáblája; *Rojkó Annamária*: Prém Margit, az adományozó, 7. „Miss Haining, a skót nevelő; *Bartha Flóra*: Egy szeniális színhámoz Újpestről; *Iványi János*: Az „új” tűzörség építése; *Krizsán Sándor*: Újpesti úttörténet: A Vasút utcától a Görgey Artúr utcáig, 9.; *Kadlecovits Géza*: Megvádolva – felmentve [dr. Csik József apát-plébános]; *Gergeyi Oszkár*: Vázlatok a Csík-per újpesti tárgyalásáról; *Bartha Flóra*: Kassák Lajos memoárja; *Kassák Lajos*: Egy ember élete (részlet); *Hirmann László*: Lukácsy Sándor; *Szöllősy Marianne*: „Nekem mindent az iskola adott...”.

Varga Norbert: Kígyótestvér. Népmesék és mondák Balogfalváról Balog Ernő tolmácsolásában. Vámbéry Polgári Társulás, Dunaszerdahely, 2014.

Vasi Szemle. A Vas Megyei Közgyűlés Tudományos és Kulturális folyóirata. Főszerk. *Gyurác Ferenc*. Vas Megye Közgyűlése, Szombathely, 2017. 2. 131–256. old. – A tartalomról: *Balázs Géza*: Párhuzamos éleutak (Két KF, Kresznerics Ferenc és Kazinczy Ferenc); *Koltai Jenő*: Kresznerics Ferenc jelentősége; *Ittész Nóra*: Mákfejgyűjtögetés – szótárírás Kresznericstől a Nagyszótárig; *Csörsz Rumen István*: Kresznerics Ferenc kéziratok versgyűjteménye; *Bajzik Zsolt*: Az ikervári kastély története II.; *Tóth Csaba*: „S mégis, magyarnak számkivetve...”. Gyöngyösi Simon József kirekesztett és elfeledett életművéről; *Glavanics Krisztina*: Anyanyelvünk megmaradásáért; *Németh István Péter*: Dunántúli adalékok Batsányi János XX. századi emlékeztetéhez.

Vasi Szemle. A Vas Megyei Közgyűlés Tudományos és Kulturális folyóirata. Főszerk. *Gyurác Ferenc*. Vas Megye Közgyűlése, Szombathely, 2017. 3. 259–384. old. – A tartalomról: *Tangl Balázs*: A modern város. Szombathely történelmi reprezentációja és helyi identitása a századfordulón; *Feiszt György*: Az 1956-os forradalom vasi halottjai; *Gráfik Imre*: Gondolatok a népművészet motívumairól Szántó István festészete kapcsán; *Bajzik Zsolt*: Az ikervári kastély története III.; *S. Pável Judit*: Tudósok a múzeumban és a család

di házban; *Nagy Éva*: Pável Ágoston a könyvtárért; *M. Kozár Mária*: Pável Ágoston hozzájárulása a szlovén tudományos kutatásokhoz; *Nagy Zoltán*: Pável Ágoston 1940. évi 26 napos őrsegi gyűjtőtűzjének tanulságai.

Vasi Szemle. A Vas Megyei Közgyűlés Tudományos és Kulturális folyóirata. Főszerk. *Gyurác Ferenc*. Vas Megye Közgyűlése, Szombathely, 2017. 4. 387–512. old. – A tartalomról: *Keszei Balázs*: Vas megye növényföldrajza; *Duray Miklós*: Esterházy János elítélésének jogi és politikai körülményei; *Fülöp László*: Pécsújfalusi Péchy Gáspár és Márton – Nádasy Tamás familiárisai; *Csik Ferenc*: Gereday Lajos, a Gulág rabja; *Tóth Kálmán*: A vas megyei múzeumok baráti egyesületének tagjai a tudomány és a kultúra szolgálatában; *Gyurác Ferenc*: Pável Ágoston tudományos-szervezői tevékenysége a Vasi Szemle; *Csiszár Zoltán*: Papuchtól Pápocig. Egy Árpád-kori Vas megyei település névtörténete; *Tóth József*: Dzeleste és arborétumának története; *Gyurác Ferenc*: Újabb kori történelmünk megindító szimbóluma [emlékezés Esterházy Jánosra].

Váradai Péter Pál–Lőwey Lilla: Az Anna-báltól a Szent Anna-tóig. Jókai Mór – A mesemondó Aranyember barangolásai. PéterPál Könyvkiadó, Veszprém, 2017.

Városunk. Budapesti Honismereti Társaság Híradója. Fel. szerk.: *Gábrriel Tibor*. Bp., 2017. 3. sz. 16 old. – A tartalomról: Kincsek a város alatt. Leletek a bronzkortól a 19. századig; *Vízy László*: Gül Baba Türbéje és a Wagner-villa. Wagner János építőmester; Rózsadomb emlékhelye. Gül baba (Rózsza apó) és sírja; *Vízy László*: Arany János belvárosi emlékei; *Székely Imre*: Időutazás a Keleti Károly utcában. A hóhérháztól a mediterrán stílusú bérházakig; *Garami Erika*: Levél-tári piknik. Gasztronómiától a digitalizálásig; *Kacs-kovics Fruzsina*: Alapítunk egy civil szervezetet. Kincses Belváros Egyesület; *Rozgonyi Sarolta*: A mi üllői utunk; *verrasztó*: A számvevőszék budai palotája; *gt*: Ház az Orsó utcában; A Budapesti Honismereti Társaságról; *gábrriel*: Egy jelképes épületrs. Irodaház a Duna partján; *Szöllősy*: Esterházy emlékévé Újpesten; *vízy*: Belvárosi utcaneveink, épületeink; *Verrasztó Gábor*: Templom a Margit körúton. Ágoston rendiek és ferencsek; *TÁPÉ*: Pestszentimrei reformátusok; *Skaper Brigitta*: Fóúr, fizetek! Pesterzsébet vendéglátásáról.

Városunk. Budapesti Honismereti Társaság Híradója. Fel. szerk.: *Gábrriel Tibor*. Bp., 2017. 4. sz. 16 old. – A tartalomról: *G. T.*: Zugliget „új” gyöngyszeme; *Gönczi Ambrus*: Helytörténet a „Bakáts Feszt”-en; *gt*: Újpest és a reformkorszak; *Krizsán*: Zugligeti lóvasúti végállomás; *Lőrincz Róbert*: Az UTE alapítvány első évtizede; Az UTE címetörténete; *Millisits Máté*: Hegedűs Sándor emlékévé, emlékkonferencia; *B. A.*: Fácán Nagyvendéglő; *Földvály Gyergely*: Retro busszal a Hegyvidéken; *Gaál Károlyné*: Kispesti mozaik; *vízy*: Szent Család plébániatemplom; Bajnokok a Múzeumsarokban. Pestlőrinc és a Budapesti Egyetemi Atlétikai Klub; Pesterzsébettől a Ferencvárosba; Országos Honismereti Akadémia. Reformáció és mű-

velődéstörténetünk; *Balázs Attila*: Normafa nélküli Normafa; *Földváry*: Hegyvidéki Múzeumok Éjszakája; *Rojkó Annamária*: Prém Margit, az adományozó. Élete a leánynevelést szolgálta; *Krizsán Sándor*: Irány a Zugliget. Kirándulás a hegyvidéki lóvasúttal; *Vizy László*: Kós Károly és tere; *Szöllősy Marianne*: Újpest Tiziánja; Kispesti megemlékezések. „Malenkij robot” emlékkiállítás és emlékmű; Postatörténet a Szent István téren.

Veszprémi Szemle, 45. Várostörténeti folyóirat. Főszerk.: *Csiszár Miklós*. Veszprém, 2017. 2. 160 old. – A tartalomról: *Földesi Ferenc*: Hittel a városért. A veszprémi magisztrátus, a püspökség és a káptalan, Hornig Károly püspöksége alatt; *Varga Tibor László*: Báró Hornig Károly bíbornok, veszprémi püspök halála, temetése és végrendekezése; *Nagy Balázs Vince*: A veszprémi Feltámadt Üdvözítőről elnevezett templom építésének története; *Karlinszky Balázs*: A veszprémi Egyházmegyei Könyvnyomda; *Pákozdi Éva Szilvia*: A Veszprémi Hírlap és alapítója a sajtó aranykorában és a politika viharában; *Kerecsényi Kristóf Zoltán*: A Veszprém megyei Jóságkormányzóság a mai megyei könyvtár épülete; *Rainer Pál*: „Címerkép Erzsébet királyné ravataláról”. Erzsébet királyné temetése és Hornig püspök; *Szirkékné Bokor Júlia*: Új utakon. A Szeglethy utcai zenedéből a Megyeház téri zeneiskolába; *Földesi Ferenc*: Ezüstkürt Veszprém házirendjeinek.

Veszprémi Szemle, 46. Várostörténeti folyóirat. Főszerk. *Csiszár Miklós*. Veszprém, 2017. 3. 128 old. – A tartalomról: *N. Vida Beáta*: Dubniczay István karrierje a veszprémi egyházmegyében; *Rakos Miklós*: Hogyan lettek világhírűek Ruzitska Ignác veszprémi

verbunkos táncgyűjteményének dallamai (1823–1832); *Földesi Ferenc*: Veszprém és a Nagy Háború – 1916; *Kákonyi Anna*: A Laczkó Dezső Múzeum története II.; *Próder István*: 100 éve született dr. Straub Gyula vegyész mérnök, egyetem tanár.

Veszprémi Szemle, 47. Várostörténeti folyóirat. Főszerk. *Csiszár Miklós*. Veszprém, 2017. 4. 128 old. – A tartalomról: *Földesi Ferenc*: Szovjet okkupáció Veszprémben – 1956. november 4–5.; *Rainer Pál*: „Velem szemben való eljárás közönséges komisz eljárás volt”; *Bándi László–Zachár Zolt*: Veszprém emlékjelei 2016; *Békefi Zsuzsa*: Mihály Károlyné: Visszaemlékezések.

Vetési Tamás Csaba: Isten nekünk háttal 1914–1918. Napló a román háborúról, a román csapatok kiszorításáról Erdélyből, a Székelyföldről. Magánkiadás, 2016. 384 old.

Véghely Dezső: Egy kis körültekintés Veszprémben. Összeáll. és jegyzetek: *dr. Földesi Ferenc. Sziklay Könyvek* 2. Veszprém, 2017. 132 old.

Vörös Ferenc: Kárpát-medencei történeti családnév-atlasz. Kalligram, Pozsony, 2017. 564 old.

Wacha Imre: A szöveg és hangzása. Cikkek, tanulmányok a beszédről. Kazinczy Ferenczy Gimnázium, Győr, 2017.

Wilhelm Gábor: Sámántárgyak. Diószegi Vilmos gyűjteménye. Néprajzi Múzeum, Bp., 2016. 116 old.

Összeállította: *Halász Péter*

HÍREK

Kolozsváron felavatták a Vallásszabadság Házát. 2018. június 7-én avatták fel Kolozsváron a Vallásszabadság Házát, amelyet a korábban püspöki rezidenciaként szolgáló, felújított középkori műemlék épületben alakított ki a Magyar Unitárius Egyház (MUE). Kolozsvár második legrégebbi polgári házában a három évig tartó helyreállítási munkálatok 1,3 millió eurós költségét közel nyolcvan százalékban a magyar és csaknem 15 százalékban a román kormány fedezte. A Vallásszabadság Házának avatása annak a jubileumi évnek a kiemelkedő eseménye volt, amelyet „Erdély nagy szellemi kincsének”, a vallásszabadságot a világon elsőként törvényben rögzítő, 1568-as tordai országgyűlési határozatnak szenteltek. A gyakorlati hasznosítás mellett a felújítás során a műemlék épület eredeti állapotának helyreállítására is figyeltek, és rengeteg elfelejtett, befalazott, levakolt régészeti értéket sikerült feltárni. A MUE egyrészt az erdélyi kultúra szolgálatára ajánlja fel volt püspöki házat, ahol nemcsak rendezvényeket, kiállításokat és koncerteket lehet majd tartani, hanem ezek szervezésébe is aktívan bekapcsolódhatnak az érdeklődők. (MTI)

HONISMERETI ÉVFORDULÓNAPTÁR, 2019.

Adattárunkban az évfordulók a hónapok és a napok sorrendjében, azon belül időrendben található az alábbiak szerint: nap, a születés (x), vagy a halálozás (†) egyezményes jele, év. A csak évhez köthető események összeállításunk élén, a napra nem datálhatóak az adott hónap elején olvashatók.

894. A magyarok Levente vezetésével az Al-Dunánál legyőzik Simeon bolgár cár seregét. Szvatopluk morva fejedelem szövetséget köt a magyarokkal a keleti frankok ellen.

1094. I. László megalapítja a zágrábi érsekséget.

1194. III. Béla megkoronáztatja Imre fiát és kinevezi Horvátország és Dalmácia kormányzójává.

1394. Dalmácia fellázad Zsigmond ellen, aki seregével leveri a zendülést. Dobisa bosnyák király elismeri a magyar király fennhatóságát, lemond Horvátországról és Dalmáciáról. Zsigmond hadjárata Moldvában I. Stefan vajda ellen.

1444. I. Ulászló pecsétjén először jelenik meg az országcímer sávos-kettős kereszt formában.

x 1519. Izabella (Varsó) királyné, Szapolyai János felesége († Gyulafehérvár, 1559. szept. 15.).

1544. Kolozsvárott Heltai Gáspár lesz a szászok plébánosa és megkezdí a város reformálását, a lutheri tanítás elfogadtatását.

1544. Filip Moldoveanul városi tolmács kiadásában, Nagyszebenben megjelenik az első nyomtatott, román nyelvű könyv, egy lutheránus káté.

1544. Sztárai Mihály prédikátor megkezdí működését Laskón, s ez után 120 falu népét téríti lutheri hitre.

x 1544. Rákóczi Zsigmond, báró (Felsővadász) Erdély fejedelme († Felsővadász, 1608. dec. 5.). Skaricza Máté (Ráckeve) ref. lelkész, énekszerző, életrajzíró († Ráckeve, 1591. márc. 21.).

x 1594. Báthori Anna, (?), Báthori Gábor fejedelem húga, Bánffy Dénes, majd Jósika Zsigmond felesége († ? 1636 után).

x 1694. Grassalkovich Antal, báró (Ürmény) királyi személynök, kamarai elnök, Mária Terézia bizalmasa († ? 1771. dec. 1.).

1719. Halmágyi István (Szilágysomlyó) főispán, naplóíró († Kilyén, 1785. máj. 1.).

1744. Az erdélyi országgyűlés törvénybe iktatta a már 1722-ben elfogadott Pragmatica Sanctiot, eltörölve ezzel a szabad fejedelemválasztás törvényét.

x 1744. Tormási János (Kecskemét) ref. püspök, egyháztörténész († Kiskunhalas, 1814. aug. 12.).

x 1819. Albert Anzelm (Pest) honvédtiszt († St. Louis, USA, 1893. nov. 20.). Marschalkó János (Lőcse) szobrászművész († Bp., 1877. szept. 12.).

1844. Elkészül Ganz Ábrahám vasöntődéje.

1894. Megjelenik Benedek Elek Magyar mese- és mondavilág c. művének első kötete.

1894. Befejezik a Budavári Nagyboldogasszony (Mátyás) templom Schulek Frigyes tervei szerinti átépítését.

x 1894. Gaál Mózes (Bp.) író († Bp., 1929. márc. 13.).

JANUÁR

1969. Pozsonyban megkezdí működését a Madách Könyvkiadó.

1. x 1844. Szana Tamás (Tiszafüred) író, kritikus, művészettörténész († 1908. febr. 11.).

4. x 1869. Lyka Károly (Pest) művészettörténész († Bp., 1965. ápr. 30.).

6. x 1819. Degré Alajos (Lippa) író, újságíró († Bp., 1896. nov. 1.).

9. x 1894. Bárczi Géza (Zombor) nyelvész († Bp., 1943. okt. 2.).

13. x 1569. Weiss Mihály (Medgyes) Brassó főbírája († Földvár, 1612. okt. 12.).

14. x 1844. Jedlicska Pál (Lapassó) r. k. kanonok, egyházi író, helytörténész († Esztergom, 1917. febr. 26.).

17. x 1894. Szőnyi István (Újpest) festőművész († Zebegény, 1960. aug. 30.).

18. x 1819. Lestár Péter (Kecskemét) honvédtiszt, jogász, polgármester († Kecskemét, 1896. máj. 31.).

18. x 1869. Tornyai János (Hódmezővásárhely) festőművész († Hódmezővásárhely, 1936. szept. 20.).

26. x 1769. Kovács Miklós (Csíktusnád) r. k. püspök († Kolozsvár, 1852. okt. 15.).

27. 1394. Zára város elismeri Zsigmond magyar király fennhatóságát.

27. † 1919. Ady Endre (Bp.) költő, újságíró (x Érmindszent, 1877. nov. 22.).

28. 1494. II. Ulászló Kinizsi Pált országbíróvá nevezi ki.

28. x 1844. Benczúr Gyula (Nyíregyháza) festőművész († Dolány, 1920. júl. 16.). Ujházy Ede (Debrecen) színész († Bp., 1915. nov. 5.).

FEBRUÁR

1794. Megindul Kármán József negyedéves folyóirata, az Uránia.

1969. Megkezdzi működését az Újvidéki Egyetemen a Hungarológiai Intézet.

5. x 1519. Perényi Imre (?) nádor († ?).

14. x 1794. Sebestyén Gábor (Debrecen) jogász, író, zenei író († 1864. ápr. 4.).

15. 1919. Gróf Bethlen István vezetésével megalakul a Nemzeti Egyesülés Pártja.

19. x 1719. Szilágyi Sámuel (Debrecen) ref. püspök, író, pedagógus, polihisztor († Pusztakovácsi, 1785. júl. 20.).

20. x 1844. Munkácsy Mihály (Munkács) festőművész († Endernicht, Németo., 1900. máj. 1.).

21. x 1819. Heiszler József (Nagykároly) ref. lelkész, egyházi író († Dombrád, 1901. okt. 16.).

26. x 1744. Koppi Károly (Vác) piarista szerzetes, történetíró († Nagykároly, 1801. ápr. 6.).

MÁRCIUS

3. x 1844. Gundel János (Ansbach, Bajorország) vendégglós, szállodatulajdonos († Bp., 1915. dec. 28.).

4. x 1844. Bálint Gábor (Szentkatolna) nyelvész († Temesvár, 1913. máj. 26.).

5. x 1869. Ambrózy-Migazzi István (Nizza) botanikus kert-alapító, földbirtokos († Tana, 1933. aug. 31.).

8. x 1819. Berde Áron (Laborfalva) jogász, meteorológus († Kolozsvár, 1892. jan. 25.).

11. x 1869. Kiss Irén (Ugra) színész († Bp., 1943. febr. 24.).

14. x 1769. Kármán József (Losonc) író († Losonc, 1795. jún. 3.).

14. x 1794. Bem József (Tarnów, Lengyelo.) lengyel katonatiszt, magyar honvédtábornok († Aleppo, Szíria, 1850. dec. 10.).

15. x 1894. Aba Novák Vilmos (Budapest) festőművész, grafikus († Bp., 1941. szept. 29.).

16. x 1794. Böhm József Dániel (Szepesolaszi) éremművész, műgyűjtő († Bécs, 1865. aug. 15.).

19. x 1894. Bohuniczky Szefer (Nagypécsely) író, szerkesztő († Bp., 1969. febr. 28.).

19. 1944. Németország csapatai megszállják Magyarországot.

20. † 1894. Kossuth Lajos (Torino) államférfi, kormányzó (x Monok, 1802. szept. 19.).

21. 1919. Garbai Sándor szociáldemokrata és Kun Béla kommunista vezetők kikiáltják Magyarországon a Tanácsköztársaságot.

25. x 1844. Arany László (Nagyszalonta) költő, műfordító, néprajzyűjtő, közigazdász († Bp., 1898. aug. 1.).

28. x 1769. Eckstein Ferenc (Alsókubin) orvos, táblabíró, egy. tanár († Pest, 1883. nov. 7.).

30. x 1744. Rác Sámuel (Pest) orvos, a magyar nyelvű orvosi irodalom megalapozója († Pest, 1807. febr. 24.).

ÁPRILIS

1. x 1869. Dorner Béla (Tata) mezőgazdász, író († Bp., 1954. máj. 14.).

2. x 1869. Mühlbeck Károly (Nagysurány) festőművész, grafikus († Sashalom, 1943. márc. 1.).

5. x 1744. Novák Krizosztom József (Zalabér) pannonhalmi bencés főapát, történész († Pannonhalma, 1828. okt. 20.).

11. x 1819. Leiningen-Westenburg Károly, gróf (Ilbenstandt, Hessen) honvéd tábornok († Arad, 1849. okt. 6.).

13. x 1894. Derkovits Gyula (Szombathely) festőművész, grafikus († Bp., 1934. jún. 18.).

13. 1919. gróf Bethlen István vezetésével megalakul Bécsben az Antiboldsevista Comité.

14. x 1794. Berényi János (Bodok) történész, politikus, kamarás († Beckó, 1868. jún.25.).

16. 1919. A román csapatok átlélik a demarkációs vonalat.

18. 1919. A román csapatok elérik Nagyváradot.

19. x 1819. Mentovich Ferenc (Nagydebrec) természetudós, költő, szerkesztő († Marosvásárhely, 1879. dec. 15.).

21. x 1819. Rozvány György (Nagyszalonta) helytörténész († Nagyszalonta, 1902. máj. 31.).

22. 1044. Aba Sámuel megkoronázzák.

22. x 1819. Nagy Péter (Kolozsvár) ref. püspök, ismeretterjesztő író († Kolozsvár, 1884. szept. 16.).

25. 1919. A román csapatok megszállják Debrecent.

25. x 1844. Lehr Albert (Sárszentlőrinc) nyelvész († Bp., 1924. máj. 9.).

27. 1919. A cseh és a szlovák csapatok megszállják Csapot. A szerb csapatok megszállják Makót és Nagylakot.

28. x 1794. Jósika Miklós, báró (Torda) író († Drezda, Németo., 1865. febr. 27.).

28. x 1844. Széll Farkas (Hódmezővásárhely) bíró, jogi író, történész, régész († Bp., 1919. dec. 17.).

30. 1919. A román csapatok elérik a Tiszát, a cseh és a szlovák csapatok megszállják Sátoraljaújhelyt.

MÁJUS

7. 1594. A császári fősereg ostrom alá veszi a török által megszállt Esztergomot, Balassi Bálint itt leli halálát.

9. 1894. Kolozsvárott megkezdődik a Memorandum-pör a román nemzeti párt vezetői ellen, a pártot betiltják.

10. 1894. Megnyílik Óbudán az Aquincum Múzeum.

14. 1919. A Forradalmi Kormányzótanács – papírhiányra hivatkozva – betiltja a polgári lapokat.

16. x 1819. Korponay János (Him) honvédtiszt, hadtudományi író († Kassa, 1881. jan. 15.).

16. x 1924. Erdős Kamill (Bp.), etnográfus, nyelvész († Gyula, 1962. júl. 2.).

16. 1944. Mintegy 1200 magyar hadifogoly megkezdí a németellenes magyar katonai csoport szervezését a Szovjetunióban, de Sztálin nem engedélyezi a megalakulását. Megkezdődött a vidéki zsidóság deportálása.

23. x 1819. Gyurits Antal (Szombathely) ismeretterjesztő és pedagógiai szakíró, műfordító († Szatmár, 1892. márc. 1.).

24. x 1894. Komjáthy Aladár (Újpest) költő, természettudós († Bp., 1963. nov. 30.).

26. x 1769. Széky Péter (Nyitra) orvos, egyetemi tanár († Pest, 1831. után).

JÚNIUS

1044. III. Henrik német-római császár – Aba Sámuel ellenfeleinek hívására – betör az országra.

1344. Alex andru havasalföldi oláh vajda Brassóban I. Lajos elé járul és elismeri hűbérurának.

1. 1919. Kommunistaellenes megmozdulások a Dunántúlon, fegyveres felkelés Vas, Moson, Sopron megyében.

3. 1919. A Vörös Hadsereg Stromfeld Aurél vezetésével végrehajtott sikeres offenzívája a Felvidéken, miáltal visszafoglalják a csehektől Szerencset, Lévát, Tokajt, Érsekújvárt, Sátoraljaújhelyt.

4. x 1869. Tragor Ignác (Vác) helytörténész († Vác, 1941. febr. 10.).

6. 1919. A Vörös Hadsereg Stromfeld Aurél vezetésével visszafoglalja Korponát, Selmecbányát, Kassát.

7. x 1894. Boncza Berta – Cinszka, (Csucsá) Ady Endre felesége († Bp., 1934. okt. 24.).

9. 1919. A Vörös Hadsereg Stromfeld Aurél vezetésével visszafoglalja Eperjest, Bártfát és Rozsnyót.

13. x 1869. Poldini Ede (Pest) zeneszerző († Bergeroc b. Vevey, Svájc, 1957. jún. 6.).

14. 1869. A király szentesíti az 1869. IV. tc.-et, amely elválasztja a közigazgatást és az igazságszolgáltatást.

15. x 1819. Perczel Béla (Börzsönypuszta) jogász, a Kúria elnöke († Bp., 1888. márc. 25.).

16. x 1844. Linhart György (Pest) botanikus, a növényvédelem hazai úttörője († Mosonmagyaróvár, 1925. jan. 27.). Soós Elemér (Nádasd) katonatiszt, genealógus, hadtörténész († Bp., 1929. febr. 2.).

16. 1944. Budapesten „csillagos házakba” telepítik a zsidó lakosságot.

19. 1919. A Duna–Tisza közén nagyszabású kommunizmusellenes magmozdulás (Kalocsa, Dunavecse), ami átterjed a Dunántúlra is (Szekszárd).

21. x 1819. Pompéry János (Miskolc) író, újságíró, szerkesztő († Bp., 1884. szept. 28.).

21. 1894. A főrendiház elfogadja a polgári házasságkötéstről szóló törvényt.

24. 1919. Kommunistaellenes felkelés Budapesten, fellázad a flottilla, a Ludovika és az Engels laktanya állománya.

28. x 1819. Mednyánszky László, báró (Beckó) honvédtiszt, hadmérnök, az 1848/49-es szabadságharc vértanúja († Pozsony, 1849. jún. 5.).

29. 1944. Serédi Jusztinián hercegprímás körlevele az emberi jogok védelmében.

30. 1244. IV. Béla békét köt Velencével, ebben lemond Záráról, de a vámbevételék kétharmada őt illeti meg.

1919. A Vörös Hadsereg megkezdí északon a visszavonulást.

JÚLIUS

1444. Hunyadi János Szegeden 10 évre békét köt II. Murad szultánnal, aki lemond Szerbiáról és Havasalföldről.

2. x 1669. Károlyi Sándor, báró (Nagykároly), nagybirtokos, főispán, kuruc generális († Endrőd, 1743. szept. 8.). Forgách Simon (Rajka) kuruc generális († Lviv, Lengyelo., 1729. ?).

10. x 1869. Kandó Kálmán (Pest) gépészmérnök, a vasút-villamosítás úttörője († Bp., 1931. jan. 13.).

11. x 1819. Reguly Antal (Zirc) nyelvész, etnográfus († Buda, 1858. aug. 23.).

17. x 1819. Kőváry László (Torda) író, történetíró, statisztikus († Kolozsvár, 1917. szept. 25.).

18. x 1894. Csáky István, gróf (Uncsukfalva), politikus, diplomata († Bp., 1941. jan. 27.).

19. 1244. Spalato és Trau dalmáciai városok hőséget esküsznek IV. Bélának.

20. x 1819. Brodszky Sándor (Tóalmás) (főként) tájképfestő († Bp., 1901. jan. 23.).

22. x 1794. Schordann Zsigmond (Nagylévárd) orvos, fiziológus († Pest, 1892. ápr. 11.).

23. 1794. Letartóztatják a magyar jakobinus mozgalom vezetőit, köztük Martinovics Ignácot.

26. 1919. A Vörös Hadsereg meghátrál a románok elől a tiszai arcvonalon.

27. x 1669. Tapolcsányi Lőrinc (Rózsavölgy) jezsuita szerzetes, jogász, pedagógus († Nagyszombat, 1729. szept. 30.).

29. x 1844. Borbás Vince (Ipolyitke) botanikus, növényföldrajzi kutató, rendszerező († Kolozsvár, 1905. júl. 7.).

30. 1919. A román csapatok átkelnek a Tiszán és Budapest felé nyomulnak.

AUGUSZTUS

1. 1919. Lemond a Forradalmi Kormányzótanács, Peidl Gyula alakít kormányt.

3. 1919. A román csapatok bevonulnak Budapestre.

9. 1919. Horthy Miklós Szegeden megalapítja a Nemzeti Hadsereg fővezérségét.

13. 1794. Martinovics Ignác vallomásaiban föltárja a nyomozók előtt az egész jakobinus mozgalom szervezetét.

15. 1919. Horthy Miklós átveszi valamennyi fegyveres testület fölött a főparancsnokságot.

16. 1794. Martinovics vallomása alapján letartóztatási hullám a jakobinus mozgalom ellen.

19. 1869. Királyi leirat a határőrvidék megszüntetéséről.

20. x 1819. Gorove István (Pest) közigazdász, politikus († Bp., 1881. máj. 31.).

22. x 1869. Virág Ferenc (Bonyhád) r. k. püspök, egyházi politikus († Pécs, 1958. márc. 2.).

23. 1944. Románia szembefordul szövetségeseivel és „kiugrik” a háborúból.

25. x 1764. Kovács János (Eger) pedagógus, kulturális mecénás († Bécs, 1834. ápr. 12.).

26. x 1744. Fogarasi Pap József (Sászváros) pedagógus, bölcész († Marosvásárhely, 1784. dec. 17.).

31. x 1869. Melczer Gusztáv (Dobsina) természettudós, kristallográfus († Bp., 1907. okt. 3.).

31. x 1919. Végh György (Áporka) költő, író, műfordító († Bp., 1982. aug. 27.).

SZEPTEMBER

1494. A törökök Nándorfehérvárt ostromolják, de Kinizsi Pál fölmenti a várat.

1. x 1894. Gulácsy Irén (Lázárföld-pusztá) író († Bp., 1945. jan. 2.).

10. x 1894. Magyar Imre (Debrecen) cigányprimás († Bp., 1940. ápr. 27.).

12. 1944. Románia fegyverszünetet köt a Szovjetunióval, amely tartalmazza Erdély bekebelezését.

16. 1944. Brassóban megalakul a Romániai Magyar Népi Szövetség, elnöke Kurkó Gyárfás, lapja a Népi Egység.

17. x 1844. Puskás Tivadar (Pest) a telefonközpont és a telefonhírmondó feltalálója († Bp., 1893. márc. 16.).

18. 1944. Első kapcsolatfelvétel Horthy Miklós és a szovjet hadsereg vezetése között, gróf Zichy Vladimír révén.

21. x 1894. Péchy Blanka (Pécs) színész, nyelv művelő, író († Bp., 1988. júl. 6.).

25. x 1869. Áldásy Antal (Pest) történész, numizmatikus († Bp., 1932. júl. 14.).

27. x 1894. Farkas Gyula (Kismarton) irodalomtörténész († Göttingen, 1958. júl. 12.).

30. x 1869. Handel Berta (Újpest) operaénekes († Bp., 1927. aug. 1.).

OKTÓBER

1969. Adán első alkalommal rendezi meg a Jugoszláviai Magyar Nyelvűvelő Egyesület a „Szarvas Gábor Nyelvűvelő Napok”-at.

1. 1944. Moszkvába érkezik a Faragho Gábor vezérezredes vezette fegyverszüneti delegáció.

3. x 1819. Lönhart Ferenc (Nagyág) r. k. püspök, író († Gyulafehérvár, 1879. jún. 8.).

3. x 1844. Tóth Ede (Putnok) népszínműíró († Bp., 1876. febr. 26.).

3. x 1894. Kapossy János (Szombathely) levéltáros, művelődéstörténész († Bp., 1952. dec. 14.).

6. 1844. Pozsonyban megalakul a Védegylet, elnöke gr. Batthyány Kázmér, igazgatója Kossuth Lajos.

9. 1944. Molotov szovjet külügyi népbiztos átadja a moszkvai magyar delegációnak a fegyverszüneti feltételeket, amit Horthy Miklós elfogad.

12. 1944. Ribbentrop, Németország külügyminisztere utasítást ad a magyar kiugrási kísérlet megakadályozására.

14. x 1894. Földi Mihály (Bp.) orvos, író, szerkesztő († Bp., 1943. okt. 16.).

15. 1944. Magyarország sikertelen kísérlete a háborúból való „kiugráásra”.

16. 1944. Horthy Miklóst a németek lemondatták, Szálasi Ferenc „nemzetvezetővel” alakították kormányt; megtörténik a nyilas hatalomátvétel.

17. x 1819. Szécsen Antal (Buda) politikus, történész, miniszter († Aussee, Ausztria, 1896. aug. 23.).

18. x 1794. Almási Balogh Pál (Nagybarca) orvos († Pest, 1867. szept. 11.).

18. x 1869. Belatiny Artúr (Bp.) szakíró, pezsgőgyáros, bornagykereskedő († Bp., 1937. dec. 10.).

20. 1794. I. Ferenc uralkodó utasítást ad, hogy indítsák meg a felségsértési pert a magyar jakobinusok ellen.

23. x 1894. Abonyi Géza (Bp.) színész, egyetemi tanár († Bp., 1949. jún. 23.).

26. x 1819. Horváth Döme (Kecskemét) jogtudós, író († Kecskemét, 1899. febr. 14.).

NOVEMBER

1544. Az erdélyi szászok közössége a Johannes Honterus által összeállított lutheri tanításokat fogadja el gyűlékezetei számára hitvallásul.

1969. Bukarestben megalakul a Kriterion Könyvkiadó Domokos Géza vezetésével.

2. x 1869. Veigelsberg Hugó (Ignotus) (Pest) költő, író, kritikus, szerkesztő († Bp., 1949. aug. 3.).

3. x 1844. Baráth Ferenc (Kunszentmiklós) író, irodalomtörténész, tanár († Bp., 1904. szept. 5.).

4. x 1769. Horváth János (Balatoncsicsó) r. k. püspök, egyházi író († Pozsony, 1835. jan. 16.).

4. x 1894. Barabás Gyula (Marosvásárhely) író, újságíró († Bp., 1973. máj. 5.).

5. x 1869. Szapáry Frigyes, gróf (Buda), diplomata, politikus, földbirtokos († Bécs, 1935. márc. 18.).

7. x 1869. Kánya Kálmán (Sopron) diplomata, külügyminiszter († Bp., 1945. febr. 28.).

9. 1944. Megalakul Budapesten a Magyar Nemzeti Felkelés Felszabadító Bizottsága Bajcsy-Zsilinszky Endre elnökletével.

10. 1444. A magyar sereg Várnánál súlyos vereséget szenved II. Murád szultán hadaitól, Hunyadi János a Havasalföldre menekül.

13. 1844. Hazánkban hivatalos államnyelv lett a magyar.

14. 1919. A román csapatok kivonulnak Budapestről és a Duna-Tisza közéről.

15. x 1844. Magyar György (Martonvásár) kertész, rózsatermesztő († Pomáz, 1923. szept. 9.).

21. x 1844. Óváry Kelemen (Pécs) jogtörténész († Kozlovsvár, 1925. dec. 17.).

22. 1944. A nyilasok letartóztatják a Magyar Nemzeti Felkelés Felszabadító Bizottságának vezérkarát.

24. † 1494. Kinizsi Pál (Szentkelemen) hadvezér, temesi ispán (x ?).

28. x 1894. Bartoniek Emma (Bp.) történész, bibliográfus († Bp., 1957. máj. 31.).

DECEMBER

1444. A Várnából menekülő Hunyadi Jánost Vlad Dracul havasalföldi vajda fogságba ejti, s csak Hédervári nádor fenyegetésére engedi szabadon.

3. 1944. Robbantás a budapesti Városi Színházban a nyilas nagygyűlés megakadályozására. Szegeden megalakul a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front, tagjai a Független Kisgazdapárt, a Magyar Kommunista Párt, a Magyarországi Szociáldemokrata Párt, a Nemzeti Parasztpárt és a Polgári Demokrata Párt.

4 † 1944. Mikecs László (Taganrog, Szovjetunió) történész, csángókutató, pedagógus (x Bihar-diószeg, 1917. szept. 27.).

8. † 1944. Kiss János (Bp.) tábornok, a magyar ellenállás mártírja (x Erdőszentgyörgy, 1883. márc. 24.). Tarcsay Vilmos (Bp.) katonatiszt, a magyar ellenállás mártírja (x Érsekújvár, 1901. júl. 22.). Nagy Jenő (Bp.)

tábornok, a magyar ellenállás mártírja (x Némétújvár, 1898. dec. 31.).

9. 1919. Az antant hatalmak kisebbségi szerződést kötnek Romániával.

13. x 1869. Kratochwill Károly (Kőszeg) altábornagy, a Székely Hadosztály parancsnoka († Erd., 1946. szept. 19.).

16. x 1894. Molnár Erik (Újvidék) politikus, történész († Bp., 1966. aug. 8.).

20. x 1819. Jánosi Ferenc (Dés) pedagógus, publicista († Bp., 1879. jan. 3.).

20. x 1894. Juhász Géza (Debrecen) költő, irodalomtörténész († Debrecen, 1968. júl. 13.).

21. 1944. Debrecenben összeül az Ideiglenes Nemzetgyűlés.

22. x 1819. Antos János (Réty) honvédtiszt († Abony, 1906. nov. 20.).

23. x 1869. Rott Nándor (Bodenstadt, Cseho.) r. k. püspök, egyházi író († Veszprém, 1939. márc. 3.).

24. x 1844. Saághy Zsigmond (Hódmezővásárhely) színigazgató, jellemzőész († Bp., 1904. jan. 30.).

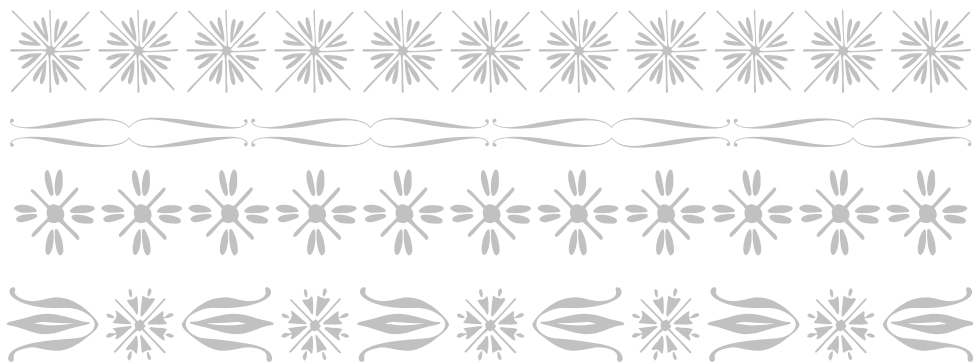
24. 1944. A szovjet csapatok körülférják Budapestet.

24. † 1944. Bajcsy-Zsilinszky Endre (Sopronkőhida) politikus, újságíró, szerkesztő (x Szarvas, 1886. jún. 6.).

26. x 1819. Hollósy Jusztinián (Nagyszombat) bencés szerzetes, csillagász († Celldömölk, 1900. jan. 24.).

28. x Hanauer Árpád István (Pápa) r. k. püspök, hit tudományi író († Vác, 1942. jan. 13.).

Összeállította: *Halász Péter*

A Magyar Kultúra Napja 2019, XXIII. pályázat

1989-től január 22-e *A Magyar Kultúra Napja*. 1823-ban ezen a napon fejezte be Kölcsey Ferenc nemzeti imánk, a *Himnusz* írását.

A Palóc Társaság több mint két évtizeddel ezelőtt hirdette meg első alkalommal azt a pályázatot, amelynek célja a magyarságtudat elmélyítése, a szülőföld iránti hűség erősítése, az anyanyelvi képességek fejlesztése és magyar fiataljaink tehetségének kibontakoztatása.

2019-ben már 23. alkalommal hirdetjük meg pályázatunkat. Kérjük a Felvidéken, Délvidéken, Erdélyben, Kárpátalján, Őrvidéken, Magyarországon, vagyis az egész Kárpát-medencében élő magyar fiataljainkat, hogy dolgozataikkal vegyenek részt a pályázaton, gondolataikkal járuljanak hozzá a nemzeti összetartozás eszméjének terjesztéséhez és megszilárdításához.

2019-ben az alábbi témák közül válogathatnak a pályázók

1. „Él a magyar mindörökké, sosem veszhet el!” – Elképzelésem jövőendő életemről
2. Szép szülőföldem, Felvidék – Szülőhazám kies tája
3. Szép Vajdaság az én kis hazám – Szülőhazám kies tája
4. Erdélyország az én hazám – Szülőhazám kies tája
5. Kárpátalján megfújták a trombitát – Szülőhazám kies tája
6. Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország – Szülőhazám kies tája
7. Ki mint vet, azonképp arat – Az elődök példája az utódokban testesül
8. Tarts magad, nemzetem! – Az összetartozás tudata jövőt érlel
9. Nagyi, mesélj! – Családi történetek, képek, emlékek
10. Ismerek egy embert – Mesterségek, mesterek, hírességek
11. Honismerettel honszeretethez – A Rákóczi Szövetség diákutaztatásán vettem részt

A pályázattal kapcsolatos tudnivalók

1. *Résztevők*: a pályázaton az alap (általános) iskolák felső tagozatosai (I. korosztály: 10-14 évesek), a középiskolások (II. korosztály: 15–18 évesek), valamint felnőttek (III. korosztály) vehetnek részt, kizárólag erre a pályázatra készített (tehát más felhívásra, pályázatra be nem adott), akár több dolgozattal is.

2. *A dolgozatok terjedelme* (kérjük betartását): az I. korosztályban a saját szövegű dolgozat legkevesebb egy gépelt oldaltól legtöbb 10 gépelt oldalig terjedhet (ami oldalanként kb. 50 sort, soronként 70 leütést jelent); a II. és a III. korosztályban a saját szövegű dolgozat legkevesebb három gépelt oldaltól legtöbb 25 oldalig terjedhet. *Fontos: a mellékletek (szövegek: adatok, adatközlők, irodalom stb. és rajzok, fényképmásolatok) nem értendők a fenti terjedelembel!*

3. Továbbá kérjük, hogy a dolgozatírók külön ügyeljenek a következőkre: *a gépelés kizárólag 12 pontos, Times New Roman betűtípusú és másfeles sorközü legyen!*

4. A pályamunkák *elején* fel kell tüntetni a pályázat évszámát így: *Magyar Kultúra Napja 2019*, a dolgozatíró nevét, a dolgozatíró életkorát (hány éves a dolgozat írásakor?), a korosztályt, amelybe életkora szerint tartozik (I., II. vagy III. korosztály), a dolgozatíró lakcímét az adott ország nyelvén (település, utcanév, házszám), a villámlevélcímét (e-mail), a település nevét magyarul, ahol iskolába jár és/vagy ahol dolgozik, az iskola (főiskola, egyetem) nevét, amelynek diákja, valamint a felkészítő tanár nevét, villámlevélcímét (e-mail) és távbeszélőszámát.

5. A dolgozatokat a *z.urban@paloctarsasag.real-net.sk* villámlevélcímre kérjük eljuttatni kizárólag egyszerű .doc formátumban, valamint a színes rajzokkal vagy fényképekkel díszített dolgozatokat egy példányban hagyományos postai úton is az alábbi címre: *Palóc Társaság, 991 11 Ipolybalog (Balog nad Iplom), Kör u. 194., Szlovákia.*

6. A dolgozatok beérkezési határideje mindkét formában: *2018. december 15.*

7. Eredményhirdetés: Budapesten, *2019. január 20-án*, vasárnap lesz a budapesti Duna Palotában.

8. A korosztályok helyezettjei a leendő támogatóknak köszönhetően jutalomban részesülnek majd. A színvonalas pályamunkák elkészítéséhez jó felkészülést, sok sikert kíván a

Palóc Társaság!

HÍREK

Trianon hatásai „alulnézetből”. Korabeli naplók, visszaemlékezéseken és leveleken, valamint más személyes és félhivatalos dokumentumokon keresztül, „alulnézetből”, a kortárs átlagemberek szemszögéből mutatja be az első világháború befejezését követő éveket a *Trianon arcai* című új forrásgyűjtemény. – Kíváncsiak voltunk arra, hogy az Osztrák–Magyar Monarchia szétesése miként tükröződött, miként jelent meg a hétköznapi emberek életében, mindennapjaiban – mondta el az MTI-nek L. Balogh Béni, a Magyar Nemzeti Levéltár és a Libri Kiadó közös kötetének társszerkesztője, a levéltár kutatója. A forrásgyűjteményben a történelmi Magyarország különböző területeiről származó kortársak, köztük hivatalnokok, földműves, karnagy, rönktéri művezető, alispánfeleség, tanítónő, katonatiszt és ügyvédek, az 1918 és 1920 közötti impériumváltások és a trianoni békeszerződés életükre gyakorolt hatásairól írt feljegyzései kaptak helyet. (MTI, 2018. máj. 5.)

Kelta örökség Várhelyen. Régészeti örökségi tanösvényt avattak 2018. július 7-én a Soproni-hegységben található Várhelyen. Az 1,8 kilométer hosszú tanösvényen kihelyezett hét, háromnyelvű (magyar, német, angol) tábla tudományos igényű feliratokkal, képekkel és rajzokkal ismerteti meg a látogatókat a Soproni-hegység vaskori régészeti tájaival. A tanösvény elvezet a kora vaskori halomsírokhoz, amelyek közül 159 a felszínen látható, és ismerteti a vaskori temetkezési szokásokat, viseleteket, jellegzetes tárgyakat, ékszereket, valamint egy női temetkezést is egy ásatás után helyreállított halomban. (MTI)

MAGYAR EMLÉKEKÉRT A VILÁGBAN KÖZHASZNÚ EGYESÜLET

SOCIETY FOR HUNGARIAN MEMORIALS WORLDWIDE
ASSOCIATION POUR LE PATRIMOINE HONGROIS DANS LE MONDE

„Bennünket a világeseményekből legfőképpen az érdekel, mi lesz az úgynevezett kis nemzetekkel, főleg pedig: hogyan élhetjük a jövőben szabadon a magunk életét, s betölthetjük-e a magunk hivatását itt, Európa szívében.”
(Bajcsy Zsilinszky Endrétől elhangzott 75 éve - 1943. december 9-én- az Országgyűlésben)
„A szél kihívásaira a fa a gyökereivel válaszol” (Illyés Gyula)

A Magyar Emlékekért a Világban Egyesület (MEVE) rendezvényei a 2018. év II. félévében:

A 20 éve Kutatókörként, 2001 óta Közhasznú Egyesületként működő szervezet a határon túli magyarság, Európa és a nagyvilág magyar vonatkozású emlékeit, emlékhelyeit, más népekkel közös emlék-örökséget kutatja és ismerteti. Szervezetünk kutatásaival, s egyre bővülő adattára, felvételei segítségével 2012-től részt vállalt a Julianus (Nemzeti Adattár) programban. Estjeink hallgatósága az elmúlt évek előadásain már „bejárta” a megjelölt - és a felkutatott, de még jelöletlen - európai magyar emlékhelyek egy részét, s bemutatásra kerültek tengerentúli emlékek is. Az Egyesület Alapító Okirata szellemében kiállításokkal, kiadványokkal és előadásokkal kívánja elősegíteni emlékhelyeink méltó megbecsülését, a külhonban élők jobb magyarságismeretét. 2018. év II. félévi programjában továbbra is az aktuális évfordulók játszanak meghatározó szerepet, de folytatódnak a tematikus és földrajzi alapon megkezdett előadás-sorozatok is. Ebben a félévben több magyar természettudós, fel-találó, orvos évfordulóit is ünnepelhetjük. Az Egyesület munkájának célja, hogy tanulságos művelődéstörténeti előadások, tárlatok keretében egyre szélesebb körben tegye ismertté emlékeinket, azaz a külhoni magyar emlékhely-kutatás ügyét. Az előadásokra - az elmúlt évhez hasonlóan- a diákság bevonásával, így jeles magyarok nevét viselő középiskolák részvételével kerül sor. Estjeinkre családtagjaival -bélépődj nélkül- szeretettel várjuk!

Előadásaink helyszíne a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. Székházának Előadóterme
1016 Budapest, Gellérthegy u. 30-32. szám

SZEPTEMBER

11. (kedd) 18.00 Nemzeti értékeink a Hungarikumok (VII.) A magyar víz és gyógyvíz híre a világban.

A magyar környezetvédelem szerepe a nemzet és a Föld sorsának alakulásában. /Az esten emlékezünk az egy éve elhunyt dr. Jancsó Gábor környezetvédő szakmérnökre, egyesületünk egyik tiszteletbeli alapító tagjára./
Előadónk: Dr. Bardocz Zsuzsa egyetemi tanár, környezetvédő. Köszöntőt mond: Terplán Zoltán az esztergomi Magyar Környezetvédelmi és Vízügyi / Duna / Múzeum főmunkatársa, történész-muzeológus. Közreműködnek: az óbudai Than Károly Ókoiskola Gimnázium és Szakközépiskola diákjai.

25. (kedd) 18.00 Magyar műszaki sikerek a világban (VIII.) 125 éve indult útjára a Bánki-Csonka motor világsikere és Puskás Tivadar telefonhírmondója. Felvezető, meghívott vendégünk dr. Gazda István tudománytörténész, a MATI igazgatója. Előadó dr. Horváth Sándor c. egyetemi tanár (a Bánki- Csonka találmányról) és dr. Horváth László ny. igazgató (a Puskás-életútról) Házigazda: Borbély Endre egyetemi tanár, tag, az előadók és a tagok vetített felvételeivel. Közreműködnek: a Puskás Tivadar Távközlési Technikum diákjai.

OKTÓBER

2. (kedd) 18.00 Magyar építészeti alkotások a világban (II.) A nemzeti szecesszió nagy alkotásaira, egyik kiemelkedő alakjára, a 150 éve született Komor Marcellre emlékezünk. Köszöntőt mond: Dr. Fejérdy Tamás, az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottságának tiszteletbeli elnöke. Meghívott előadónk: Papp Gábor György művészettörténész. Vetített előadás, az előadók és az egyesületi tagság felvételeivel. Közreműködnek: az Ybl Miklós Szakgimnázium diákjai. Házigazda: Csöke Antal mérnök, az Óbudai Egyetem díszpolgára, egyesületi tag.

16. (kedd) 18.00 Magyar sport és olimpiai sikerek a világban (III.) Emlékezünk a 75 éve - egy szovjet fogolytáborban- elhunyt kardvívó olimpiai bajnok Petschauer Attilára. Magyar sportsikerek és olimpiai eredmények (a megítélt és elmaradt 1920. évi rendezési jogról!) Trianon után és az 1956-os évben.

Előadó: Dr. Szabó Lajos, a Magyar Olimpiai és Sport Múzeum igazgatója. Köszöntőt mond: Erdélyi Rudolf Zsolt a BGA. Zrt. vezérigazgatója. Közreműködnek a zuglói Hajós Alfréd Magyar- Német Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola diákjai. Házigazda: Hermány Miklós egyesületi elnökségi tag.

NOVEMBER

13. (kedd) 18.00 Magyarok nyomában a Föld körül (VII.) Magyarok Afrikában (3.) Ezen a napon született 200 éve a neves magyar Afrika-utazó, felfedező: Magyar László. Meghívott előadónk: dr. Kubassek János a Magyar Földrajzi Múzeum igazgatójának vetített előadása. Közreműködnek: a Magyar László Gimnázium diákjai Dunaföldvárról. Háziasszony: Rentsch Piroska író, egyesületi tag, afrikai élményei, felvételei bemutatásával.

20. (kedd) 18.00 A magyar orvostudomány híre a világban (II.) Jeles személyiségek a balatonfüredi Szívkórház történetében. Köszöntőt mond és meghívott előadónk: *Dr. Veress Gábor*, a kórház főigazgatója.
200 éve született az aszepszis-tan igazi felfedezője: Semmelweis Ignác. *Dr. Kőrösi Mária* egyetemi docens előadása. Az egyesület emlékhely-felvételeivel tisztelgünk a szintén 200 éve született **Babarczi Schwartzter Ferenc, az 1848-as szabadságharc honvéd-törzsrósa**, a magyar elmegyógyászat megalapítójának emléke előtt is. Háziasszony: *Kubesch Mária* szakíró-idegensevítő, egyesületi tag. Közreműködők: a SOTE hallgatói.

DECEMBER

4. (kedd) 18.00 Az Orient-expresszel Európában (II.) 135 éve indult el egy Európát átszelő vonat. A luxusvonat története - magyar vonatkozásokkal. „*Utazás Londontól - Doverig*”. Magyar érdekességek az „utazás” első állomásain - a tagság vetített képeivel- különös tekintettel az angliai magyar emigráció emlékeire (Messik Miklós összeállítása). Meghívott vendégeink: *Iain Lindsay*, az *Egyesült Királyság nagykövete* és a *Vasút-történelmi park vezetője*. Közreműködnek a *Kossuth Lajos Két Tanítású Nyelvvű Műszaki Szakgimnázium* diákjai. Felvezetőt mond a házigazda: *Dr. Horváth Sándor* c. egyetemi tanár, egyesületi elnökségi tag.

18. (kedd) 18.00 Messzire szakadt magyarok karácsonya (VIII.) Az Osztrák-Magyar Északi-sarki expedíció 1873. évi karácsonya. „*A karácsonyfa története és elterjedése Európában és a Kárpát-medencében*”. *Dr. Lukács László* néprajzkutató, egyetemi tanár előadása, könyvbemutatója (a szerző és az egyesület képeivel.) Közreműködnek a *Széchenyi István Gimnázium* diákjai. Háziasszony: *Deák Nóra* könyvtárvezető, egyesületi tag

2018. II. félévben tervezett hazai és külföldi kiállításaink tematikája és meghívásainak listája külön szórólapon - és szeptembertől rendszeresen - honlapunkon is látható!

LEGÚJABB KIADVÁNYAINK, KISFILMJEINK:

„Széchenyi-emlékek nyomában, Európában” (2017-ben ismét megjelent az Egyesület Széchenyi-gyűjtését összefoglaló könyve amint az „Az elindultam szép hazámból...” és a „Mit adott a magyar reneszánsza a világnak” c. kötetünk 2017. évi újranyomatása is). Több kiadványban is szerepeltek munkáink (Magyar Földrajzi Múzeumi Értesítő, Zrínyi tanulmány Napút 2016/6. szám, Szent Márton Almanach (2015), Bécsi Napló (2016), Magyar Turista (2017-18).

A korábban megjelent kiadványaink, kiállításaink és kisfilmjeink rövid leírása honlapunkon is megtekinthető!

EMLÉKTÁBLA-ÁLLÍTÁSAINK:

2009-ben: Aranyosgyéresen John Paget emlékére, Isztambulban a Héttoronyban: a „Magyar Rabok” emlékére. 2010. szeptemberében: a Jendrassik-sír felújítása és kétnyelvű, vésett emléklap elhelyezése a londoni Streatham Park temetőben, 2014. márciusában: Jobbágyiban Gubányi Károly, a mandzsúriai vasút magyar építőjének emlékére közös táblaállítás az MKKA-val, 2015. év októberében Jókai Mór emléktáblánk elhelyezése Felsőőr (Oberwart) két tannyelvű iskolájában, valamint 2016. évben Kárpátalján, Csapon a Széchenyi Iskolában Szűcs Sándor emléktábla a bátor 1956-os MÁV-vezetőről.

Köszönet a támogatóknak:

Az Egyesület köszönetét fejezi ki az *elmúlt félévben meghívott előadóknak* és a támogató *Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek, az SZJA 1% -a felajánlóinak, a Béres Zrt.-nek,* és az *Óbudai Egyetem Bánki Donát Karának* nyújtott eszköztámogatásáért.

Köszönet az elmúlt félévben: *Benyik Béla, Békássy Csaba, Borbély Endre, Deák Nóra, dr. Deák Piroska, Gyöző Miklós, Hermány Miklós, Dr. Horváth Sándor, Kubesch Mária, Dr. Kőrösi Mária, Lőrincz Katalin, dr. Lovag Lea, Molnár Ágnes, Tari Tamás* tagok közreműködéséért, *dr. Egyed István, dr. Béres József, Káldy Benedek* és a Pártoló tagok eszköztámogatásáért!

Előadásainkra szeretettel várjuk! Javasatait, ötleteit, bármilyen támogatását, így távoli emlékeinkről készült felvételeit – a készítő nevével – köszönettel fogadjuk!

(a program-szerkesztő: *dr. Messik Miklós* egy. elnök)

Az előadások helyszínét a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. biztosítja!

BETHLEN GÁBOR
Alap

MEVE, Iroda: H-1016 Budapest, Gellérthegy u. 30-32. Bethlen Gábor Alapkezelő Székháza
+ 36-20-476-9718 www.magyaremlekekert.hu promeh@hotmail.com

HÍREK

Otthonról haza. A Kárpát-medencei kulturális kapcsolatok bővítését, a helyi identitás erősítését tűzte ki célul a Hagyományok Háza, a Népművészeti Egyesületek Szövetsége és a Nemzeti Művelődési Intézet által *Otthonról haza* elnevezéssel, európai uniós támogatással meghirdetett tervezet. Az *Otthonról haza* projekt kulturális fejezete a *Széchenyi 2020* program keretében, 660 millió forintból valósul meg és 2020-ig csaknem száz anyaországi és határon túli helyszínen, mintegy 250 rendezvénnyel szólítja meg a helyi közösségeket. Kelemen László, a konzorciumot vezető Hagyományok Háza főigazgatója hangsúlyozta, hogy a projekt során a helyi közösségépítést igyekeznek összekapcsolni a nemzeti identitás erősítésével. A Hagyományok Háza többek között a folklórgyűjtést, határon túli közreműködők fesztiválokra való részvételét, valamint a Magyar Állami Népi Együttes turnéját támogatja az *Otthonról haza* program keretében. (MTI, 2018. máj. 31.)

Dokumentálják a szegedi nagytájat. A szegedi nagytáj építészeti emlékeinek összegyűjtésébe kezd a szegedi Móra Ferenc Múzeum és a zentai Vajdasági Magyar Művelődési Intézet egy uniós támogatással megvalósuló közös programban. A *hagyományos építészet új perspektívája* című Interreg-IPA projekt célja, hogy összegyűjtsék a szegedi nagytáj építészeti emlékeit a határ magyar és szerb oldalán. A térséget, ahol a partnertelepülések, Zenta és Szeged található, egykor Nagy-Szeged néven ismerték. Az egyéves munkában hat kutató vesz részt, akik 127 többnemzetiségű települést vizsgálnak meg. A kutatómunka eredményeként elkészül a régió építészeti kézikönyve magyar és szerb nyelven, emellett online elérhető virtuális túrákat is létrehozhatnak. (MTI, 2018. jún. 4.)

Megrendelőlap

Megrendelem a Honismeret című folyóiratot példányban.

Az előfizetési csekket az alábbi címre kérem:

Név: irányítószám:

Cím:

Az előfizetés díja egy évre: 1980,-Ft

A megrendelőlapot kérjük a Honismeret Szövetség címére visszaküldeni:

1370 Budapest, Pf. 364. Tel./fax:327-77-61

Dátum:

.....

aláírás

*Széki viseletek és tárgyak a Kéz–Mű–Remek című kiállításon
(Ament-Kovács Bence cikkéhez, Cseh Fruzsina felvétele)*

*Kopjafa és „ágkereszt” a nyergestetői nemzeti emlékhelyen
(Balázs Lajos cikkéhez, Szén János felvétele)*